

РЕЦЕНЗИЯ

От

Проф. Д-р Явор Петков Енчев, д.м.н.

Началник Клиника по неврохирургия, УМБАЛ „Света Марина”,

гр. Варна 9010, Бул. "Христо Смирненски" №1

Член на Научно жури по процедура

Конкурс за заемане на академична длъжност „Професор”

в професионално направление 7.1 Медицина, научна специалност

„Неврохирургия”,

за нуждите на Клиника по Неврохирургия

на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда” ЕАД,

обявен в ДВ бр. 98 от 24.11.2023 г.

Общи положения:

На основание Заповед № 15-05-09 от 31.01.2024 г, на основание чл. 4, ал. 2 и чл. 29а от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), чл. 2, ал 2. от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда” ЕАД и по предложение на Научния съвет (утвърдено на заседание с Протокол № 49 от 01.11.2023 г.) представям настоящата рецензия.

Всички необходими материали, представени от кандидата са изготвени прецизно, като са спазени напълно изискванията на законовата рамка и правилника на академичното звено по процедурата за заемане на академична длъжност „Професор“.

Образование, квалификации и специализации:

Доц. Д-р Владимир Стефанов Наков, д.м. е роден през 1966 г. През 1992 г. завършва Медицина в Медицински Университет– София. Придобива специалност по Неврохирургия през 2000 г. Има квалификационни курсове по микрохирургия на черепната основа (2015 г., Медицински университет, Копенхаген, Дания), по съдова микрохирургия (2011 г., Университетска болница, Цюрих, Швейцария), по хирургично лечение на гръбначни фрактури чрез миниинвазивни техники (2011 г., ЕАССМЕ, Лондон, Великобритания), AOSpine курс по принципи на третиране на гръбначните травми (2008 г.), курс по лечение на дегенеративна дискова болест (2008 г.). През 2015 г. защитава дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на тема „Резултати от ранното оперативно лечение на руптурирани мозъчни аневризми“. През 2010 г. изкарва курс по професионална квалификация „Здравен мениджмънт“.

Професионална реализация:

Доц. Владимир Наков е последователно Участъков лекар в Селска здравна служба – Костенец (1992–1993 г.), Ординатор към Клиника по неврохирургия на УМБАЛ „Св. Анна“ – София (1993–2010 г.), Старши ординатор към Клиника по неврохирургия на УМБАЛ „Св. Анна“ – София (2010–2012 г.), Началник Отделение към Клиника по Неврохирургия на ВМА – София (2012–2016 г.), Неврохирург в Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда (2016–2017 г.). От 2017 г. заема академична длъжност „Доцент“ към Клиника по Неврохирургия на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“.

Има общ медицински стаж от 31 години, от които 30 години като неврохирург.

Членства в научни дружества:

Доц. Д-р Владимир Наков е член на Българското Дружество по Неврохирургия и на Congress of Neurological Surgeons (USA).

Научно-изследователска дейност:

Научни трудове

Доц. Наков предоставя списък от 27 оригинални пълнотекстови статии, публикувани след датата на заемане на академичната длъжност „доцент“. От тях 14 статии са в реферирани и индексирани списания; 10 публикации са в журналы с Impact factor на Web of Science, а 9 – в периодика със Scimago journal rank на Scopus. Сумарният Impact factor за предоставените публикации е 14,03. H-index коефициентът на Доц. Владимир Наков в Scopus е 3.

Общият брой точки по група показатели „В“, показател 4 (хабилитационен труд, 10 реферирани статии) е 102,78 т., за група показатели „Г“, показатели 7 и 8 (публикации, реферирани и нереферирани статии) е 130,01 т. Представени са 12 глави от колективна монография „Неврохирургия“. Общият брой точки по група показатели „Г“ е 206,61 т. Доц. Наков първи автор в 3 от 39-те горенброени пълнотекстови публикации и не е самостоятелен автор на нито една от тях.

Доц. Наков предоставя списък от 37 участия в научни форуми след заемане на академична длъжност „доцент“, от които 29 са на национални, а 8 – на международни събития. Двадесет и пет от изброените участия на национални събития са на български език, а четири от тях – на английски език.

Цитирания

Представена е справка на НАЦИД за общо налични 50 цитирания на публикациите на Доц. Владимир Наков в бази данни Scopus, Web of Science и др. за периода след заемане на академичната длъжност „доцент“ към дата 19.01.2024 г. От тях 32 цитирания са в реферирани и индексирани издания. Цитиранията на публикациите са предимно в реномирани списания в областта на неврохирургията, хирургията и невронауките – Neurosurgical Review (IF 2,8), Clinical Neurology and Neurosurgery (IF 1,9), Journal of Clinical Neuroscience (IF 2,0), Operative Neurosurgery (IF 2,3), Ophthalmic Plastic and

Reconstructive Surgery (IF 2,0), PLOS One (IF 3,7), World Neurosurgery (IF 2,0/2022, 2,104/2020), Frontiers in Surgery (IF 1,8), Journal of Neurosurgery (IF 4,1/2022, 5,115/2020), Frontiers in Neurology (IF 4,086), Neurosurgical Focus (IF 4,332/2021, 4,047/2020), Acta Neurochirurgica (IF 2,216), Journal of Clinical Neuroscience (IF 1,76), Rheumatic Disease Clinics of North America (IF 3,244), Journal of Healthcare Engineering (IF 1,295).

Тематични направления на научните трудове:

1а. Хирургично и ендоваскуларно лечение на кървяли и некървяли мозъчни аневризми (дисертационен труд, публикации 2, 7, 37, 38, 39).

Доц. Наков има значителен научен и клиничен опит в мозъчно-съдовата хирургия, със специален акцент върху хирургичното лечение на мозъчни аневризми. Той е публикувал множество статии, описващи различни хирургични техники и персонализирани стратегии за лечение. Неговото новаторско въвеждане на оперативни техники, като клип реконструкция на сложни аневризми и клип-реконструкция при комплексни аневризми след изработване на протективен екстра-интракраниален байпас, позволяват по-безопасно и ефективно лечение на тези предизвикателни патологии. Публикациите включват подробни описания на различни хирургични техники за достъп, дисекция и облитерация на аневризмите, както и дискусии относно персонализирани стратегии за лечение въз основа на конкретни показатели (38). Особено внимание се обръща на гигантските и неруптурирани аневризми, които представляват уникални предизвикателства поради размера им и потенциала за усложнения (39). Той споделя своя богат хирургически опит чрез демонстриране на хирургични техники, като например дисекция и клипинг на аневризма на вертебро-базиларното съчленение (2), и представя своите лични приноси, като например разработването на иновативни оперативни техники и анализа на усложненията от хирургичното лечение. Богатият хирургичен опит на Доц. Наков му позволява да анализира различните усложнения от проведеното оперативно лечение и да представи изводи, съвети и напътствия за избягване или неутрализиране на тези усложнения. Това е особено важно при лечението на мозъчни аневризми, тъй като хирургичното лечение носи присъщи рискове, включително инсулт, кървене и увреждане на съседни структури.

16. Екстра-интракраниален байпас (12, 20)

В допълнение към работата си с мозъчни аневризми, доц. Наков има значителен принос в областта на екстракраниалния-интракраниалния артериален байпас. Формулира и въвежда надежден и достоверен тест, Colorcoded Duplex-Sonography, за прецизиране на подходящите кандидати за този тип операция при пациенти с хронична недостатъчност на мозъчното кръвообращение (12). Този тест помага да се идентифицират пациенти, които могат да се възползват от байпас, като по този начин подобрява резултатите от операцията и намалява риска от усложнения. Освен това той успешно извършва екстра-интракраниален артериален байпас при пациенти с болест на Моруамоуа и при сложни случаи, включващи едновременна оклузия на вътрешната и външната каротидна артерии (20). Тези постижения демонстрират гъвкавостта и адаптивността на автора при справяне с широк спектър от неврохирургични предизвикателства.

През цялата си кариера доц. Наков е ръководил хирургическите екипи при извършването на голям брой мозъчно-съдови операции, включително над 300 аневризми (176 след заемане на академичната длъжност „доцент“) и 25 екстра-интракраниални байпаса. Неговите научни и клинични постижения имат значително влияние върху областта на мозъчно-съдовата хирургия, особено в лечението на мозъчни аневризми и хронична недостатъчност на мозъчното кръвообращение.

2. Хирургично лечение на мезенхимни васкуларизирани тумори и лезии на ЦНС (5, 13, 27, 29, 31).

В направление лечението на мезенхимни васкуларизирани тумори, Доц. Наков има 5 публикации. Две от тези статии са доклади за случаи, описващи успешни хирургични лечения на напреднали високорискови мезенхимни тумори включително „carotid body“ тумор и цервикален интрамедуларен хемангиобластом. Една статия включва интраоперативен видеоматериал, публикуван в секцията „How I do it“ на Acta Neurochirurgica. Другите две публикации са глави в монографията "Неврохирургия", предоставящи преглед на съвременното разбиране на патогенезата, клиничната проява и лечението на тези редки мозъчни тумори.

3. Хирургия на черепната основа (4, 17, 19, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 36)

Доц. Наков има значителен принос в областта на хирургията на основата на черепа, като е написал единадесет публикации по различни теми. Четири от тези статии имат практическо приложение и се фокусират върху различни базални достъпи (4, 17, 21, 22). Те включват три статии за антеролатерален трансорбитален достъп, включвае една статия за иновативен ендоскопски трансорбитален и трансверзален достъп, и публикация с базиран на собствен опит преглед на индикациите, техническите нюанси, резултатите и предотвратяването на усложнения при предна петрозектомия, ретролабиринтен и комбиниран транспетрозен достъп. Две други публикации на автора са посветени на електрофизиологичния интраоперативен контрол по време на операции на основата на черепа, което е от съществено значение за запазване на функцията на черепно-мозъчните нерви (19, 23). Останалите публикации са с обзорен характер, обсъждайки различни аспекти на хирургията на основата на черепа (32, 33, 34, 35, 36). Като цяло авторът има значителен опит и принос в областта на хирургията на основата на черепа, особено в разработването на различни базални достъпи и използването на интраоперативен функционален неврофизиологичен контрол за гарантиране на благоприятни резултати.

4. Интраоперативен реалновременен функционален физиологичен контрол (15, 19, 23, 24, 26).

Доц. Наков играе активна роля в процесите на въвеждане на интраоперативния невромониторинг. От общо пет публикации в две е представено значението на електрофизиологичния контрол за подобряване на резултатите от операцията и намаляване на усложненията при хирургия на черепната основа (19, 23). Едно проучване (15) се фокусира върху коригирането на субоптималните резултати от невромониторинга чрез справяне със смущенията в операционната зала, неадекватното позициониране на електродите и вариациите в анестезията. Другите статии (24, 26) допълнително подкрепят важността на електрофизиологичния контрол при операции съответно в областта на първична моторна кора и на тумори в диенцефалната област.

4. Триизмерна визуализация на нормални анатомични структури и патологични процеси в неврохирургията (1, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 25)

Доц. Наков участва в разработката на алгоритми за предоперативно планиране, които могат да бъдат интегрирани със системи за виртуална и смесена реалност. Това

позволява на екипа да обсъжда и визуализира етапите на операцията както предварително, така и директно върху пациента по време на процедурата, използвайки смесена реалност. Освен това, триизмерното принтиране се прилага успешно в краниалната хирургия (краниопластика) и спиналната хирургия (за 3D модели за предоперативно планиране). Също така са разработени и методи за фотореалистично 3D сканиране на анатомични модели за целите на обучението на специализанти и студенти. Тази технология позволява създаването на детайлни, реалистични 3D модели на човешки органи и тъкани, които могат да бъдат използвани за подобряване на разбирането на сложни анатомични структури и хирургически техники. Продукт на тази технология е проектът www.3datlasofneurologicalsurgery.org, който предоставя онлайн платформа за споделяне и изучаване на такива 3D модели сред неврохирурзи по целия свят.

Участие в научни проекти:

Доц. Наков участва в три научни проекта, ръководени от д-р Тома Спириев. Първият е международен проект, наречен „Триизмерен фотореалистичен атлас на неврохирургията“ (2022), финансиран от Фонда за научни изследвания на Европейската асоциация на неврохирургичните дружества (EANS). В този проект участват изследователи от Клиниката по неврохирургия на УМБАЛ Токуда, както и от други институции, включително Софийски университет, както и учени от Германия, Дания и Италия. Вторият и третият проект са национални проекти, финансирани от Фонда за научни изследвания на Софийския университет. Те включват „Невровакуларна послойна анатомия на субокципиталната fossa при ревакуларизация на задното мозъчно кръвообращение“ (2022) и „Обучение на студенти по анатомия с помощта на триизмерни фотореалистични директни модели, представени чрез виртуална и добавена реалност“ (2023). Тези проекти имат за цел да подобрят разбирането на студентите по медицина за човешката анатомия и да развият нови техники за преподаване.

Учебно-преподавателска дейност:

След датата на заемане на академичната длъжност „доцент“ Доц. Д-р Владимир Наков е ръководител на двама докторанти с успешно защитени дисертационни трудове през 2023 г. От 2017 г. досега е рецензент и член на Научно жури за защита на дисертационни трудове на девет докторанти по неврохирургия. Член на Изпитна комисия за придобиване на специалност по неврохирургия от 2018 г.

Доц. Наков е реализирал учебна натовареност със специализанти и продължаващо обучение в размер на 1195 екв. ч. в „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“, както и 559 астрономически часа теоретично и практическо обучение на специалисти и специализанти в УМБАЛ „Свети Георги“ за периода 2017–2023 г. Лектор е в курс по оперативно лечение на аневризми във ВМА София и в курсовете UpSurgeOn в областта на хирургия на черепната основа и хирургия на глиалните тумори.

Заклучение:

Образователното и професионалното развитие и квалификация като лекар и специалист неврохирург на Доц. Д-р Владимир Стефанов Наков, д.м., неговите научно-изследователска дейност, публикационна активност и учебно-преподавателска ангажираност и не на последно място неговите личностни качества демонстрират, че кандидатът изцяло отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, и покриват и надхвърлят както националните, така и посочените в Правилника за развитие на академичния състав на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“ ЕАД критерии за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Давам убедено своята положителна оценка и призовавам членовете на Научното жури да гласуват положително за присъждането на Доц. Д-р Владимир Стефанов Наков, д.м. на академичната длъжност „Професор“ по научна специалност „Неврохирургия“ за целите на Клиника по Неврохирургия на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“ ЕАД.

27.03.2024 г.

гр. Варна

Проф. д-р Я. Енчев, дмн